

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська обласна універсальна
наукова бібліотека»

УДК 006.95
З-72

Знаменні дати 2019 року [Текст] : календар / упоряд.
Л. Працьовита; ред. Д. Дигас; наук. ред. І. Лешнівська; ЛОУНБ. –
Львів, 2018. – 32 с. – (На допомогу плануванню).

На допомогу плануванню

Календар «Знаменні дати 2019 року» покликаний привернути увагу науковців, працівників бібліотек, освітян, краєзнавців, широкого загалу до ювілеїв видатних місцевих та вітчизняних діячів, а також найбільш значущих подій в історії Львівщини, України.

ЗНАМЕННІ ДАТИ 2019 року

Упорядник

Л. Працьовита

Редактор

Д. Дигас

Науковий редактор

І. Лешнівська

Комп'ютерний набір

Д. Дигас

Верстка, макетування

М. Малюков

Фахівцеві на замітку

При плануванні заходів просвітницького характеру просимо звернути увагу на постанови Верховної Ради України про відзначення на державному рівні у 2019 році:

100-річчя проголошення Акта злуки Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки та проведення Всеукраїнської естафети єднання

200-річчя від дня народження Пантелеймона Куліша (7 серпня)

Крім того, на сайті Верховної Ради України розміщено:

Проект Постанови про відзначення 380-річчя від дня народження Івана Мазепи (20 березня)

Проект Постанови про відзначення 75-ї річниці створення Української Головної Визвольної Ради (липень)

Проект Постанови про відзначення 150-річчя від дня народження блаженного священномученика Климентія Шептицького (17 листопада)

Проект Постанови про відзначення 30-річчя з дня виведення військ з Афганістану

Проект Постанови про відзначення на державному рівні 75-ї річниці початку примусового виселення українців з Лемківщини, Любачівщини, Надсяння, Підляшшя, Холмщини та Західної Бойківщини в 1944-1951 рр.

Проект Постанови про відзначення 110-річчя з дня народження видатного українського поета та культурного діяча Богдана-Ігоря Антонича (5 жовтня)

Проект Постанови про відзначення 70-річчя з дня народження Володимира Івасюка (4 березня)

СІЧЕНЬ

- 1 110 років від дня народження **Степана Бандери** (1909-1959), видатного політичного діяча, ідеолога і теоретика українського націоналістичного руху, голови Проводу ОУН, символу української нації, носія ідей, які освячували шлях боротьби за збереження української національної ідентичності, суверенну й соборну Українську Державу
- 80 років від дня народження **Михайла Базара** (1939), прозаїка, голови літературно-мистецького об'єднання «Колос» (Сокаль), лікаря
- 70 років від дня народження **Ігоря Кушплера** (1949-2012), оперного співака (баритон), народного артиста України (1999), професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка
- 60 років від дня народження **Олександри Бонковської** (1959), актриси Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької у Львові, народної артистки України (2013)
- 60 років від дня народження **Марії Люзняк** (1959), поетеси, редактора, науковця
- 4 70 років від дня народження **Мирослава Мариновича** (1949), правозахисника, філософа, публіциста, релігієзнавця, члена-засновника Української Гельсінської групи, віце-ректора Українського католицького університету у Львові
- 6 90 років від дня народження **Степана Дзиндри** (1929-1999), скульптора
- 7 130 років від дня народження **Михайла Рудницького** (1889-1975), письменника, критика, літературознавця, педагога, перекладача, дійсного члена НТШ, професора Львівського університету ім. Івана Франка (1935-1972, з перервами)
- 110 років від дня народження **Степана Щурата** (1909-1990), літературознавця, доктора філологічних наук, основною темою досліджень якого була творчість Івана Франка

- 8** 160 років від дня народження **Степана Смаль-Стоцького** (1859-1938), політичного і культурного діяча, філолога, історика, публіциста, педагога, члена СВУ, посла ЗУНР у Празі, дійсного члена НТШ
- 10** 70 років від дня народження **Лесі Павлів** (1949), поетеси, члена НСПУ
- 12** 125 років від дня народження **Юліана Вассіяна** (1894-1953), публіциста, політолога, філософа, ідеолога і члена Проводу ОУН
- 14** 60 років від дня народження **Надії-Марти Ковалик** (1959), прозаїка, драматурга, члена НСПУ, лауреата премій ім. Павла Усенка (1987), ім. Івана Котляревського (1998), ім. Богдана Романицького (2004), ім. Ірини Вільде (2009)
- 16** 160 років від дня народження **Марцелія Гарасимовича** (1859-1935), художника, засновника жіночої художньої студії у Львові, яка з 1891 року стала загальною школою малярства і скульптури, головного хранителя Львівської картинної галереї (1881-1922), брав участь в оформленні Львівського театру опери та балету
- 17** **150 років від дня народження Івана Труша (1869-1941), живописця-імпресіоніста, майстра пейзажу і портретиста, художнього критика, громадського діяча**
- 18** 80 років від дня народження **Мирослава Вантуха** (1939), хореографа, генерального директора – художнього керівника Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. Павла Вірського, директора хореографічної школи, голови Всеукраїнської хореографічної спілки, президента Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячих колективів народного танцю, члена-засновника Академії мистецтв України, народного артиста України (1977), професора (1997), Героя України (2004)
- 19** 110 років від дня народження **Івана Кліма** (1909-1944), політичного і військового діяча, повітового провідника, члена крайового Проводу ОУН

- 90 років від дня народження **Івана Гречка** (1929), громадського та релігійного діяча, колекціонера, редактора, сподвижника і пропагандиста української мистецької спадщини, мистецтвознавця
 - 35 років (1984) з часу заснування літературної групи «Лугосад» у складі Івана Лучука, Назара Гончара, Романа Садловського; останній був старшим методистом ЛДОУНБ (нині ЛОУНБ) (1987-1988)
- 22** 90 років від дня народження **Ірини (Орисі) Матешук-Грицини** (1929), учасниці національно-визвольного руху, члена ОУН, політрепресованої, голови Львівського клубу політв'язнів і репресованих ім. Михайла Сороки (1989-1995), поетеси
- **100 років з часу проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки**
- 23** **150 років від дня народження Теодозія Лежогубського (1869-1919), священника УГКЦ, церковного і громадського діяча, публіциста, педагога, директора гімназії василянок у Львові (1913-1919), довіреного радника Митрополита Андрея Шептицького, секретаря, референта читалень, філій, голови просвітньо-організаційної комісії товариства «Просвіта» (1906-1918), майстра проповідництва**
- 24** 140 років від дня народження **Станіслава Людкевича** (1879-1979), композитора, музикознавця, фольклориста, педагога, редактора музичних видань, професора, організатора і директора Вищого музичного інституту ім. Миколи Лисенка у Львові (нині – Львівська національна музична академія ім. Миколи Лисенка)
- 25** 140 років від дня народження **Степана Барана** (1879-1953), доктора права, публіциста, редактора, політичного і громадського діяча, дійсного члена НТШ
- 27** 75 років тому (1944) головнокомандувач УПА Роман Шухевич (Тарас Чупринка) підписав наказ про військові відзнаки повстанців. Розробку ескізів орденів та медалей, інших нагород УПА здійснив художник із бункерів УПА Ніл Хасевич

- 29 100 років від дня народження Ірини Маланюк (1919-2009), оперної (меццо-сопрано) та концертно-камерної співачки**
- 85 років від дня народження **Богдана Завадки (1934-2009)**, літературознавця, театрознавця, критика, публіциста, члена НТШ, учасника українського національно-визвольного руху, співпрацював з ОУН-УПА
- 31 70 років з дня смерті Олекси Гасина (1907-1949)**, політичного і військового діяча, члена УВО, ОУН, полковника УПА, одного з найвидатніших теоретиків і практиків військової справи в історії України

ЛЮТИЙ

- 2 80 років від дня народження Володимира Шалайського (1939)**, журналіста, поета
- 3 90 років (1929) з часу створення ОУН**
- 85 років від дня народження **Юрія Тарнавського (1934)**, поета, прозаїка, одного із засновників Нью-Йоркської групи, перекладача, лінгвіста, драматурга, члена групи авангардних письменників, співзасновника і співредактора журналу «Нові поезії», доктора філософії
- 4 95 років від дня народження Дарії Гусяк (1924)**, учасниці українського національно-визвольного руху, громадської діячки, члена ОУН, члена Проводу КУН, голови Всеукраїнської ліги українських жінок, зв'язкової генерала УПА Романа Шухевича
- 6 105 років від дня народження Омеляна Антоновича (1914-2008)**, доктора права, діяча ОУН, мецената, почесного громадянина Львова (2004)
- 10 75 років від дня народження Любомира Буняка (1944)**, промисловця, політичного діяча, колишнього міського голови Львова (2002-2005), лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, заслуженого працівника промисловості України

- 11 125 років (1894) з часу створення Першого українського фізкультурно-спортивного (спортивно-руханкового) та протипожежного товариства «Сокіл» у Львові**
- 12 100 років від дня народження Зеновія Кецала (1919-2010), графіка, живописця, народного художника України (1995)**
- 14 110 років (1909) з часу створення у Львові товариства «Відродження», метою якого була боротьба проти вживання алкоголю і тютюну**
- 110 років від дня народження **Ярослава Масляка (1909-1996)**, письменника, театрального та громадського діяча, члена редакції журналу «Світло і тінь», члена об'єднання українських письменників «Слово», музикознавця, члена ОУН, Пласту
 - 105 років від дня народження **Костя-Арпада Березовського (1914-1941)**, діяча студентського та націоналістичного руху, публіциста, члена крайової езекутиви ОУН, засудженого до смертної кари на «процесі 59-х», розстріляного НКВС у Львові
- 15 100 років тому (1919) уряд ЗУНР прийняв Закон про уживання української мови**
- **100 років від дня народження Миколи Биленя (1919-1947), провідного повстанського діяча Сколівщини, члена ОУН**
- 18 130 років від дня народження Олександра Подолинського (1889-1943)**, лікаря, співзасновника шпиталю ім. Митрополита Андрея Шептицького
- **100 років від дня народження Євгенії Зелінської (1919-2005), діячки українського національно-визвольного руху, члена ОУН, «Просвіти», репресованої**
 - 90 років від дня народження **Теодозії Бриж (1929-1999)**, скульптора, заслуженого художника України (1997)
- 19 130 років від дня народження Олександра Барвінського (1889-1957)**, лікаря-фтизіатра, автора науково-популярних книг з медицини
- 20-27 25 років тому (1994) у Львові відбувся II Синод єпископів УГКЦ, який прийняв рішення просити Папу Римського про поширення влади глави УГКЦ на територію всієї України**

24 100 років від дня народження **Петра Полтави (Федуна) (1919-1951)**, теоретика і практика українського націоналізму, члена Проводу ОУН, референта політвиховного відділу Головного військового штабу УПА, публіциста

27 70 років від дня народження **Ігоря Ломницького (1949)**, професора кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

28 130 років від дня народження **Михайла Білика (1889-1970)**, професора Львівського університету ім. Івана Франка, мовознавця, літературознавця, перекладача з латини і давньогрецької мови

Цього місяця виповнюється

445 років (1574) з часу видання львівським друкарем Іваном Федоровичем (Федоровим) «Апостола» – першої друкованої книги в Україні

110 років (1909) з часу проведення у Львові першого українського освітньо-економічного конгресу «Просвіти»

БЕРЕЗЕНЬ

1 90 років від дня народження **Олександри Сербенської (1929)**, мовознавця, академіка Академії наук Вищої школи України, дійсного члена НТШ, професора кафедри телебачення і радіомовлення Львівського національного університету ім. Івана Франка

4 70 років від дня народження **Володимира Івасюка (1949-1979)**, композитора, поета-пісняра, співака, лауреата Шевченківської премії (1994), Героя України (2009)

8 145 років від дня народження **Юліана Левицького (1874-1925)**, педагога, культурно-освітнього діяча, директора жіночої гімназії сестер василіянок у Львові

9 130 років від дня народження **Тараса Франка (1889-1971)**, письменника, педагога, сина Івана Франка

13 170 років від дня народження **Степана Витвицького (1884-1965)**, громадського і політичного діяча, адвоката, секретаря ЗУНР, президента УНР в екзилі, керівника студентського товариства «Січ», члена редакції газети «Діло» і журналу «Свобода» у Львові

15 170 років від дня народження **Володимира Шухевича (1849-1915)**, етнографа, педагога, громадського діяча, дійсного члена НТШ, публіциста, ініціатора й керівника численних громадських установ у Львові

18 80 років з дня смерті **Зенона Коссака (1907-1939)**, політичного і військового діяча, провідного члена УВО і ОУН, публіциста

20 80 років від дня народження **Тараса Микитки (1939)**, диригента, професора, народного артиста України (1990)

21 145 років від дня народження **Олександра Носалевича (1874-1959)**, оперного співака (бас-баритон)

24 175 років від дня народження **Олександра Лешковича-Бачинського (1844-1933)**, священника УГКЦ, церковного діяча, публіциста, ректора Львівської духовної семінарії (1883-1893), одного із засновників Богословського наукового товариства у Львові

• 20 років з дня загибелі **В'ячеслава Чорновола (1937-1999)**, громадського і політичного діяча, публіциста, літературного критика, політичного в'язня, ініціатора створення Української Гельсінської спілки (1988), голови Народного Руху України (з 1992 р.), депутата Верховної Ради України (з 1990 р.), голови Львівської облради (1990-1992), кандидата у Президенти України (1991), Героя України (2000)

26 80 років від дня народження **Володимира Бондаренка (1939)**, поета, прозаїка, члена НСПУ, професора кафедри лісівництва Національного лісотехнічного університету України, почесного лісівника України (2009)

28 75 років від дня народження **Петра Дзиндри (1944)**, скульптора

29 155 років (1864) з часу заснування галицького професійного театру товариства «Руська бесіда» («театру Стадника») у Львові

Цього місяця виповнюється

30 років тому (1989) у Львові вийшов перший номер самвидавного інформаційного вісника Товариства Лева «Поступ»

КВІТЕНЬ

- 1** 130 років (1889) з часу виходу у Львові першого українського правничого, науково-теоретичного та практичного журналу «Часопись правнича»
- 80 років від дня народження **Івана Юзюка** (1939), професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка, диригента і художнього керівника Академічного симфонічного оркестру Львівської філармонії, диригента Львівського національного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької, композитора, народного артиста України (2009)
- 3** 80 років від дня народження **Олега Циглика** (1939), співака (баритон), диригента, професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка, керівника чоловічої капели «Сурма» та капели «Трембіта», організатора і художнього керівника хорової капели «Гомін», заслуженого діяча мистецтв України
- 5** 90 років від дня народження **Богдана Жеплинського** (1929), інженера хіміка-технолога, науковця, публіциста, дійсного члена НТШ, бандуриста, дослідника кобзарства, громадського діяча, автора енциклопедичного довідника «Українські кобзарі, бандуристи, лірники»
- 7** 180 років від дня народження **Володимира Шашкевича** (1839-1885), письменника, публіциста, видавця, редактора, перекладача, педагога, освітньо-культурного і громадського діяча
- **100 років від дня народження Омеляна Пріцака (1919-2006), історика, мовознавця, сходознавця, академіка, засновника і директора Українського інституту Гарвардського університету (США) (1973-1989)**

- 8** 145 років від дня народження **Михайла Коссака** (1874-1938), композитора, педагога, диригента Руського народного театру у Львові (1896-1914), музикознавця
- **100 років з дня смерті Михайла Зубрицького (1856-1919), священника УГКЦ, етнографа, фольклориста, історика**
- 15** 175 років від дня народження **Теофіла Копистинського** (1844-1916), живописця, графіка, реставратора, викладача
- 110 років від дня народження **Миколи Матвійчука** (1909-1941), діяча українського національно-визвольного руху, члена ОУН, засудженого на «процесі 59-х» до розстрілу, страченого НКВС
- 21** 65 років від дня народження **Ольги Яворської** (1954), письменниці, педагога, члена НСПУ та Всеукраїнського об'єднання «Письменники Бойківщини», лауреата літературної премії ім. Ірини Вільде (2008) та премії ім. Леся Мартовича (2014), обласної літературної премії ім. Богдана Лепкого (2014), конкурсу «Коронація слова – 2014» (спеціальна відзнака в номінації «романи») та ін.
- 30** 145 років від дня народження **Ольги Бачинської** (1874-1955), громадської діячки, педагога, співзасновниці і голови Української захоронки і Товариства вакаційних осель у Львові, Марійських дружин, секретаря жіночої кооперативи «Труд», доньки Олександра Барвінського

ТРАВЕНЬ

- 1** 80 років від дня народження **Івана Гамкала** (1939), диригента, музикознавця, професора, члена-кореспондента Академії мистецтв України, народного артиста України (1982)
- 5** 155 років від дня народження **Кирила Трильовського** (1864-1941), адвоката, депутата віденського парламенту, посла Галицького сейму, засновника «Січей», члена Національної ради ЗУНР, публіциста, видавця
- 6** 20 років тому (1999) у Львові відкрито Музей вишиваних ікон та образів отця-доктора Дмитра Блажейовського

- 7 30 років з часу проведення установчої конференції Львівської крайової організації Народного Руху України
- 8 25 років тому (1994) у Львові було встановлено пам'ятник на честь 125-річчя товариства «Просвіта» (автор – Василь Ярич)
- 10 75 років від дня народження **Ганни Вівчар** (1944), письменниці, члена НСПУ, лауреата обласної літературної премії ім. Маркіяна Шашкевича (2007)
- 14-15 20 років тому (1999) у Львові відбувся саміт президентів країн Центральної і Східної Європи
- 18 85 років від дня народження **Олега Купчинського** (1934), доктора історичних наук, філолога, археолога, голови НТШ
- 19 110 років від дня народження **Якова Маковецького** (1909-1990), діяча українського національно-визвольного руху, учасника державного відродження Карпатської України, активного діяча ОУН, секретаря (1945-1949), голови допомогового комітету Центрального представництва української еміграції в Німеччині (1949-1952), заступника голови (1964-1979), в.о. голови Проводу українських націоналістів (1979-1981), ініціатора створення фундації ім. Євгена Коновальця, разом із членами якої видав працю «Євген Коновалець та його доба» (Мюнхен, 1974); перепохований на Личаківському цвинтарі у Львові (2009)
- 21 130 років від дня народження **Мирона Зарицького** (1889-1961), фундатора української математичної школи, автора наукових праць з теорії множин, математичної логіки, статистики, професора Львівського та Ужгородського університетів, дійсного члена НТШ, батька Катерини Зарицької
- 90 років від дня народження **Еммануїла Миська** (1929-2000), скульптора, ректора Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (нині – Львівська національна академія мистецтв), народного художника України (1978)
 - **50 років від дня народження Георгія Гонгадзе (1969-2000), журналіста, засновника і першого редактора інтернет-**

видання «Українська правда», активного громадського і політичного діяча

- 22 140 років від дня народження **Івана Зілинського** (1879-1952), професора Українського таємного університету у Львові, мовознавця, фольклориста, дійсного члена НТШ
- 25 30 років (1989) з дня створення у Львові Студентського братства – молодіжної громадської організації України
- 27 90 років від дня народження **Романа Іваничука** (1929-2016), письменника, публіциста, громадського діяча, професора, члена НСПУ, почесного голови Львівської організації товариства «Просвіта», народного депутата України (1990-1994), лауреата Шевченківської премії України (1985), Героя України (2009)
- 31 125 років (1894) з часу введення в експлуатацію у Львові першої лінії електричного трамваю

Цього місяця виповнюється

- 70 років** тому (1949) Львівський завод автотранспорту випустив першу продукцію
- 65 років** тому (1954) до Львова передислоковано з Києва пожежно-технічне училище МВС СРСР (нині – Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)

ЧЕРВЕНЬ

- 2 90 років від дня народження **Григорія Дем'яна** (1929-2013), педагога, історика, етнографа, фольклориста, краєзнавця, літературознавця, мистецтвознавця, публіциста, громадського і політичного діяча, дійсного члена НТШ, археолога, народного депутата України (1994-1998)
- 9 110 років від дня народження **Юліана-Юрія Дороша** (1909-1982), фотомитця, етнографа, краєзнавця, піонера української кінематографії в Галичині, члена Українського фотографічного товариства
- 16 65 років від дня народження **Ігоря Пилатюка** (1954), скрипаля, диригента, професора, ректора Львівської національної

музичної академії ім. Миколи Лисенка, народного артиста України (1999)

- 17** 135 років від дня народження **Костянтина Богачевського** (1884-1961), громадського і церковного діяча, публіциста, видавця, доктора богослов'я, префекта Львівської духовної семінарії, віце-ректора Перемишльської духовної семінарії, митрополита Філадельфійського УГКЦ
- 28** 10 років тому (2009) відкрито музей-меморіал «Тюрма на Лонцького» – Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів, який вивчає та експонує артефакти, пов'язані з утриманням в'язнів політичних режимів та їхнім знищенням

Цього місяця виповнюється

- 130 років** (1889) з початку виходу у Львові науково-педагогічного журналу «Учитель» – органу Українського педагогічного товариства; його редакторами були Т. Грушкевич, І. Копач, В. Щурат, І. Юцишин, серед дописувачів – М. Грушевський, І. Франко, С. Ковалів, Г. Шерстюк та ін.

ЛИПЕНЬ

- 1** 120 років від дня народження **Томи Воробця** (1899-1986), лікаря-фтизіатра, керівника протитуберкульозного диспансеру у Львові, ініціатора відновлення і очільника Українського Червоного Хреста у Львові, члена НТШ, громадського діяча
- 8** 140 років від дня народження **Івана Брика** (1879-1947), громадського діяча, славіста, філолога, історика, педагога, професора Українського таємного університету у Львові, голови товариства «Просвіта», дійсного члена НТШ
- 9** 90 років від дня народження **Ярослава Ганіткевича** (1929), фізіолога, історика медицини, професора, дійсного члена НТШ, лауреата премії ім. Івана Огієнка (2004)
- 80 років від дня народження **Ігоря Калинця** (1939), поета, прозаїка, правозахисника, одного з чільних представників так званої «пізньошістдесятницької» генерації і дисидентсько-

самвидавного руху в Україні, політв'язня, лауреата Шевченківської премії (1992)

- 10** 125 років від дня народження **Петра Постолюка** (1894-1978), військового і громадського діяча, чотаря УГА, одного із засновників видавництва «Червона калина» (1921), його директора (1922-1939)
- 11-15** 75 років тому (1944) була утворена Українська головна визвольна рада (УГВР)
- 14** 125 років тому (1894) відбувся перший в українській історії футбольний матч між командами товариства «Сокіл» зі Львова і Кракова
- 15** 130 років від дня народження **Максима Музики** (1889-1972), лікаря-бактеріолога, професора Львівського медичного інституту, члена УЛТ, дійсного члена НТШ, чоловіка художниці Ярослави Музики
- 18** 90 років від дня народження **Володимира Кулика** (1929-1997), літературознавця, перекладача, публіциста; бібліографа ЛДОНБ (нині – ЛОУНБ) (1957-1990)
- 21** 575 років (1444) з часу заснування селища Брюховичі; береги річки Брюхівчанки дозволили заселяти «кметям, хліборобам і корчмарям»
- 24** 140 років від дня народження **Володимира Темницького** (1879-1938), громадського і політичного діяча, правника, журналіста, видавця, дипломата, міністра закордонних справ УНР
- 27** 90 років від дня народження **Івана Гнатюка** (1929-2005), поета, публіциста, перекладача, члена НСПУ, лауреата обласної літературної премії ім. Маркіяна Шашкевича (1997), лауреата Шевченківської премії (2000)
- 28** 420 років тому (1599) Валентин Кмеллер уклав з радою міста Брюховичі угоду про будівництво папірні – першої в Україні фабрики паперу
- 95 років від дня народження **Володимира Овсійчука** (1924-2016), мистецтвознавця, професора Львівської національної академії мистецтв, члена-кореспондента Академії мистецтв

України, лауреата академічної премії ім. Івана Франка, лауреата Шевченківської премії (1994)

СЕРПЕНЬ

- 1 165 років від дня народження **Юліана Макаревича** (1854-1936), живописця, дизайнера, реставратора
 - 130 років від дня народження **Корнила Заклинського** (1889-1966), культурно-освітнього і громадського діяча, педагога, краєзнавця, фольклориста, поета, літературознавця, перекладача
- 2 100 років з дня смерті **Дмитра Вітовського** (1887-1919), військового і державного діяча, полковника УГА, сотника Легіону Українських січових стрільців, державного секретаря військових справ ЗУНР
 - 100 років від дня народження **Володимира Шагали** (1919-2001), етнографа, фольклориста, краєзнавця, графіка, скрипаля, заслуженого працівника культури України
- 7 200 років від дня народження **Пантелеймона Куліша** (1819-1897), письменника, фольклориста, етнографа, мовознавця, перекладача, критика, редактора, видавця (*Всеукр.*)
- 10 35 років від дня народження **Любка (Любомира) Дереша** (1984), прозаїка, публіциста
- 15 375 років (1644) з часу завершення відбудови церкви святої Параскеви П'ятниці УПК КП у Львові біля підніжжя Замкової гори
 - 125 років від дня народження **Омеяна Стоцького** (1894-1979), першовідкривача східницького родовища мінеральних вод, дослідника, педагога
- 16 245 років від дня народження **Михайла Левицького** (1774-1858), церковного діяча, префекта Львівської духовної семінарії, викладача богослов'я у Львівському університеті, митрополита Галицького і архієпископа Львівського, першого кардинала УГКЦ

- 17 125 років від дня народження **Марії Біляк** (1894-1970), громадської діячки, засновниці й голови Союзу українок у Городку, члена головної управи Союзу українок у Львові
- 20 90 років від дня народження **Даниїли Байко** (1929), співачки (меццо-сопрано), педагога, народної артистки України (1979), лауреата Шевченківської премії (1976, у складі тріо сестер Байко)
- 21 165 років від дня народження **Івана Біберовича** (1854-1920), актора і директора театру товариства «Руська бесіда» у Львові, режисера
- 26 100 років від дня народження **Мирона Вендзиловича** (1919-1992), архітектора, професора Львівського державного інституту прикладного і декоративного мистецтва (нині – Львівська національна академія мистецтв), лауреата Шевченківської премії (1972, у складі авторського колективу)
 - 80 років від дня народження **Миколи Старовойта** (1939-2012), професора, літературознавця, поета, члена НСПУ
 - 70 років від дня народження **Богдана Чепурка** (1949), письменника, есеїста, критика, культуролога, члена НСПУ, лауреата Всеукраїнської премії «Благовіст» (2000), обласної премії ім. Маркіяна Шашкевича (2005)
- 27 130 років від дня народження **Петра Дідушка** (1889-1937), політичного діяча, дипломата, полковника армії УНР
 - 110 років від дня народження **Андрія П'ясецького** (1909-1942), вченого-лісівника, політичного та громадського діяча, пластуна, міністра лісів в уряді Ярослава Стецька
 - 85 років від дня народження **Володимира Лучука** (1934-1992), поета, перекладача, члена СПУ, лауреата премії ім. Лесі Українки (1995)
- 29 400 років тому (1619) у Кам'янці-Струмиловій (нині – Кам'янка-Бузька) відбулася перша відома постановка українських інтермедій Якуба Гаватовича

- **150 років від дня народження Мирона Тарнавського (1869-1938), полковника, головнокомандувача, генерал-чотаря УГА**
 - 60 років від дня народження **Марії Якубовської (Маткобожик) (1959)**, поетеси, прозаїка, літературознавця, критика, доцента Української академії друкарства, голови Львівської організації НСПУ (2006-2011), лауреата премії ім. Богдана-Нестора Лепкого (2007)
- 31** 30 років тому (1989) відбувся перший студентський політичний мітинг у Львові з вимогою деідеологізації і демілітаризації навчального процесу

ВЕРЕСЕНЬ

- 1** 130 років від дня народження **Ольги Басараб (1889-1924)**, громадської та політичної діячки, співорганізатора жіночих відділів Пласту в Галичині, члена УВО, Союзу українок, організатора 1-ї жіночої чоти Легіону УСС у Львові, розвідниці, зв'язкової полковника Євгена Коновальця
- 7** 110 років з дня смерті **Ярослава Кулачковського (1863-1909)**, адвоката, економіста, першого директора страхового товариства «Дністер» у Львові, громадського діяча
- 9** 155 років від дня народження **Івана Колесси (1864-1898)**, фольклориста, етнографа, військового лікаря, брата Філарета Колесси та Олександра Колесси
- 13** 140 років від дня народження **Тадея Купчинського (1879-1938)**, композитора, хорового диригента, режисера, актора
- 18** 120 років з дня смерті **Володимира Дідушицького (1825-1899)**, мецената, колекціонера, природознавця, зоолога, етнографа, археолога, засновника Природничого музею у Львові, громадського діяча
- 22** 180 років від дня народження **Корнила Устияновича (1839-1903)**, художника, письменника, публіциста, громадського діяча

- 23** 135 років від дня народження **Якіма Яреми (1884-1964)**, філософа, літературознавця, професора Українського високого педагогічного інституту в Празі, дійсного члена НТШ
- 24** 125 років від дня народження **Романа Купчинського (1894-1976)**, письменника, журналіста, критика, композитора, автора стрілецьких пісень, старшини легіону УСС та УГА
- 26** **100 років від дня народження Олександра Гринька (1919-2013)**, актора Львівського національного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, співака (бас), діяча культури, народного артиста України (1990)
- 60 років тому (1959) місто Винники передано в підпорядкування Львову
- 30** **150 років від дня народження Спиридона Кархута (1869-1931)**, священника УГКЦ, класичного філолога і славіста, доктора філософії, перекладача, члена ради ЗУНР, громадського діяча
- 110 років від дня народження **Івана Керницького (1909-1979)**, письменника, мовознавця, доктора філологічних наук, старшого наукового співробітника Інституту суспільних наук АН УРСР (нині – Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України)

Цього місяця виповнюється

- 110 років (1909)** з часу відкриття Першої української хліборобської виставки в Стрию з ініціативи Євгена Олесницького та за сприяння Молочарської кооперації
- 25 років (1994)** з часу виходу у Львові краєзнавчого часопису «Галицька брама» (редактор – Олександр Шишка)

ЖОВТЕНЬ

- 1** **100 років тому (1919) вийшов перший номер ілюстрованого двотижневика для дітей «Світ дитини», випуск якого відродила Лідія Лемик у грудні 1993 р.**
- 75 років від дня народження **Макарія (Миколи) Малетича (1944)**, митрополита Львівського УАПЦ

- 30 років (1989) з часу відкриття Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові
- 3** 140 років від дня народження **Володимира Дорошенка** (1879-1963), літературознавця, перекладача, бібліографа, директора бібліотеки НТШ у Львові (1937-1944), громадського і політичного діяча
- 5** 120 років від дня народження **Сергія Литвиненка** (1899-1964), скульптора, автора пам'ятника на могилі Івана Франка у Львові, хорунжого армії УНР, громадського діяча
- 110 років від дня народження **Богдана-Ігоря Антонича** (1909-1937), поета, прозаїка, перекладача, літературного критика
- 25 років тому (1994) створено Державний історико-культурний заповідник «Густань» біля села Урич Сколівського району
- 7** 85 років від дня народження **Юліана Кордіяка** (1934-2000), журналіста, телекоментатора, директора відділення Олімпійського комітету України у Львівській області (1995-2000), науковця
- 8** 135 років від дня народження **Юліана Опільського (Юрія Рудницького)** (1884-1937), письменника і педагога
- 12** 90 років від дня народження **Івана Крислача** (1929-2017), художника-графіка, заслуженого художника України (2007)
- 15** 60 років тому (1959) у Мюнхені від рук агента КДБ Богдана Сташинського загинув провідник ОУН Степан Бандера
- 19** 60 років від дня народження **Світлани Антонишин** (1959), поетеси, прозаїка, критика, члена НСПУ, лауреата премії «Благовіст» (1997) та премії ім. Маркіяна Шашкевича (2006)
- 20** **150 років від дня народження Мартина Заходного (1869-1910), архітектора, автора будинків у стилі неоренесансу, зокрема вілл Івана Франка і Михайла Грушевського**
- 21** 125 років від дня народження **Олени Федик-Шепарович** (1894-1982), редактора, журналіста, громадського діяча, представниці Червоного Хреста в уряді ЗУНР, співзасновниці Союзу українок у Львові, члена проводу УНДО

- 24** 235 років (1784) з часу заснування найстарішої гімназії з українською мовою викладання, заснованої за розпорядженням цесаря Йозефа II у Львові (нині – Львівська академічна гімназія при НУ «Львівська політехніка»)
- 25** 65 років від дня народження **Ореста Голубця** (1954), мистецтвознавця, професора Інституту архітектури НУ «Львівська політехніка»
- 29** 80 років від дня народження **Ярослави-Ганни Матюхи** (1939), піаністки, концертмейстера, професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка, заслуженої артистки України (1994)
- 30** 55 років (1964) з часу відкриття у Львові пам'ятника Іванові Франку авторства скульпторів Валентина Борисенка, Дмитра Крвавича, Еммануїла Миська, Василя Одрехівського, Якова Чайки; архітектора Андрія Шуляра

ЛИСТОПАД

- 1** 80 років від дня народження **Федора Стригуна** (1939), актора, художнього керівника, режисера-постановника Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, члена-кореспондента Академії мистецтв України, народного артиста України (1979), лауреата Шевченківської премії (1978)
- 75 років з дня смерті **Андрея Шептицького** (1865-1944), церковного і культурного діяча, видавця, редактора, публіциста, Митрополита Галицького, архієпископа Львівського – предстоятеля УГКЦ
- 4** 120 років від дня народження **Маркіяна Дзеровича** (1899-1967), лікаря, релігійного та громадського діяча, публіциста, редактора, репресованого НКВС
- 7** 140 років від дня народження **Михайла Черкавського** (1879-1929), публіциста, видавця, письменника, громадського та політичного діяча

- 8** 130 років від дня народження **Дмитра Ісаєвича** (1889-1973), педагога, публіциста, економіста, громадського та політичного діяча
- 85 років від дня народження **Роксолани Зорівчак** (1934-2018), мовознавця, перекладознавця, професора Львівського національного університету ім. Івана Франка, дійсного члена НТШ, академіка Академії наук вищої школи України, члена НСПУ, заслуженого працівника освіти України (2005), лауреата премії ім. Григорія Кочура (2011)
 - 60 років від дня народження **Олеся Дяка** (1959), поета, автора та виконавця власних пісень, лауреата першого фестивалю «Червона рута»
- 10** 90 років від дня народження **Йосипа Садовського** (1929-2008), скульптора професора Львівської національної академії мистецтв та Львівської духовної семінарії УАПЦ, заслуженого діяча мистецтв України (1979)
- 12** 90 років від дня народження **Зеновія Красівського** (1929-1991), громадського діяча, письменника, публіциста, члена Українського національного фронту та Української Гельсінської групи, останнього крайового провідника ОУН у підрадянській Україні, політв'язня
- 16** 130 років від дня народження **Ярослава Дудикевича** (1889-1956), громадського та політичного діяча, старшини УГА, політв'язня, голови «Просвіти» в Бібрці
- 17** **150 років від дня народження священномученика Климентія (Казимира) Шептицького (1869-1951), блаженного Католицької Церкви, архімандрита монахів Студійського уставу, церковного діяча, посла до Галицького сейму та Віденського парламенту, заступника голови Господарського товариства**
- 18** 160 років від дня народження **Костя Левицького** (1859-1941), визначного політичного діяча, правника, публіциста, вченого, кооператора, голови уряду ЗУНР, почесного члена НТШ і «Просвіти»

- 20** 210 років від дня народження **Михайла Куземського** (1809-1879), церковного і політичного діяча, єпископа УГКЦ, останнього греко-католицького владики ліквідованої Холмської єпархії
- 21** 120 років від дня народження **Михайла Драгана** (1899-1952), мистецтвознавця, художника, дослідника стародавнього українського мистецтва, доктора філософії
- 27** 80 років тому (1939) утворено Львівську область з центром у Львові
- 29** **100 років з дня смерті Івана Верхратського (1846-1919), вченого-натураліста, педагога, мовознавця, письменника, громадського діяча**
- 60 років від дня народження **Наталії Іваничук** (1959), перекладача з норвезької, німецької та шведської мов, викладача Львівського національного університету ім. Івана Франка, члена НСПУ

Цього місяця виповнюється

- 80 років** (1939) з часу створення Центрального державного історичного архіву України у Львові на базі архіву давніх актів міста Львова

ГРУДЕНЬ

- 1** 125 років від дня народження **Юліана Головінського** (1894-1930), військового і політичного діяча, сотника УГА, співорганізатора УВО, крайового провідника ОУН
- 6** 165 років від дня народження **Іларія Огоновського** (1854-1929), філолога, перекладача, викладача Академічної гімназії у Львові
- 10** 60 років від дня народження **Василя Габора** (1959), письменника, літературознавця, журналіста, кандидата філологічних наук, члена Асоціації українських письменників, лауреата премії імені родини Куриласів (1994) та літературної премії імені Лесі і Петра Ковалевих (2006)
- 15** 140 років від дня народження **Ольги Левицької** (1879-1925), актриси, співачки (сопрано), сестри Амвросія Бучми

- 19** 85 років від дня народження **Володимира Вуйцика** (1934-2002), вченого-архівіста, історика мистецтва, дослідника Львова, члена НТШ
- 80 років (1939) з часу заснування Всеукраїнського державного багатопрофільного видавництва «Каменярь»
- 22** 140 років від дня народження **Ганни Юрчакової** (1879-1965), драматичної актриси, автора спогадів про М. Заньковецьку, Леся Курбаса, К. Рубчакову та ін.
- 24** 175 років від дня народження **Євгена Желехівського** (1844-1885), педагога, лексикографа, фольклориста, громадського діяча, співзасновника товариства «Просвіта» у Львові
- 25** 120 років від дня народження **Володимира Карановича** (1899-1958), лікаря-рентгенолога, старшини УГА, члена УЛТ у Львові
- 28** **100 років від дня народження Володимира Кульчицького (1919-2009), історика права, професора Львівського національного університету ім. Івана Франка, члена-кореспондента Академії правових наук України, заслуженого юриста України (1999)**
- 85 років від дня народження **Михайла Косіва** (1934), літературознавця, мистецтвознавця, історика, заслуженого діяча мистецтв (1995), члена НСПУ, громадського і політичного діяча, члена НРУ, депутата Верховної Ради України (1990-2007)
- 29** **150 років з дня смерті Івана Товарницького (1782-1869), одного з перших у Львові промисловців, колекціонера, мецената, члена-засновника Головної руської ради, одного з ініціаторів заснування українського професійного театру «Руська бесіда» у Львові**
- 31** 140 років від дня народження **Йосипа Пеленського** (1879-1957), історика, мистецтвознавця, професора, дійсного члена НТШ
- 85 років від дня народження **Марії Крушельницької** (1934), піаністки, громадської діячки, дійсного члена НТШ, професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка, народної артистки України (2005)

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ

- 855** років (1164) з часу першої писемної згадки про місто Жидачів; у документах XIV-XVII ст. назва міста звучить як Зудеч, Зудачів, Судачів, Зідачів, Зудечів
- 755** років з дня смерті Данила (1201-1264), Галицько-Волинського князя, короля
- 670** років тому (1349) центр Львова було перенесено на південь міста (нинішня площа Ринок)
- 645** років (1374) з часу першої згадки про місто Доброміль (Старосамбірський район)
- 645** років тому (1374) було засновано місто Хирів (Старосамбірський район)
- 625** років тому (1394) було засновано місто Ходорів (Жидачівський район)
- 615** років (1404) з часу надання магдебурзького права місту Мостиська
- 610** років (1409) з часу першої згадки про село Сихів (нині – житловий масив Львова)
- 595** років (1424) з часу надання магдебурзького права місту Сокалю
- 550 років (1469) з часу першої згадки про місто Трускавець**
- 465** років (1554-1556) з початку будівництва у Львові Порохової вежі – єдиної оборонної вежі, яка збереглася до наших днів
- 435** років (1584-1589) з часу спорудження замку Острозьких у Старому Селі (Пустомитівський район) – пам'ятки архітектури
- 410** років (1609) з часу видання друкарнею Львівського Ставропігійського братства збірника «О воспитании чад» (упорядник – ректор Братської школи І. Борецький)
- 400 років (1619) з часу спорудження у Львові каплиці Кампіанів**
- 390** років тому (1629) у Львові закінчено будівництво Успенської (Волоської) церкви – Ставропігійського храму Успіння Пресвятої Богородиці – за проектом Павла Римлянина

- 390** років тому (1629) Роберто Бандініеллі заснував першу у Львові пошту
- 385** років тому (1634) було закінчено будівництво Золочівського замку – нині пам'ятки історії і культури національного значення, музею-заповідника, відділу Львівської національної галереї мистецтв ім. Бориса Возницького
- 385** років тому (1634) розпочато спорудження монастиря ордену босих кармелітів у Львові
- 380** років тому (1639) у Львові розпочато спорудження Королівського арсеналу; архітектор Павло Гродзицький
- 320** років (1699) з часу створення деревориту ігуменом Діонісієм Сінкевичем з панорамою архітектурного ансамблю Крехівського монастиря (Жовківський район)
- 270** років тому (1749) розпочато будівництво Домініканського собору у Львові (архітектор Ян де Вітте)
- 245** років від дня народження Антонія Ланге (1774-1842), живописця, графіка і театрального художника, найвідомішого пейзажиста Галичини, члена Наукового товариства при Національному інституті ім. Оссолінських
- 185** років (1834) з часу видання діячами «Руської Трійці» літературного альманаху «Зоря»
- 175** років (1844) з часу заснування першої в Україні Вищої технічної школи у Львові (нині – Національний університет «Львівська політехніка»)
- 175** років (1844) з часу заснування бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка»
- 175** років від дня народження Михайла Подолинського (1844-1894), громадського діяча, журналіста, педагога, літературного критика, перекладача
- 170** років (1849) з часу заснування народного просвітнього інституту «Народний дім» у Львові

- 160** років від дня народження Северина Борачка (1859-1923), громадського діяча, священика УГКЦ, одного із засновників економічних товариств Стрийщини й Жидачівщини
- 160** років від дня народження Лева Горалевича (1859-1920), священика УГКЦ, громадського діяча, діяча українського кооперативного руху в Галичині
- 155** років від дня народження Марії Білецької (1864-1937), видатного педагога, громадської діячки, директора Першої української дівочої школи та Інституту св. Ольги у Львові
- 145** років від дня народження Станіслава Заревича (1874-1931), мистецтвознавця, колекціонера, працівника національного музею ім. Короля Яна III (нині – Львівський історичний музей)
- 145** років (1874) від започаткування К. Машковським державної художньо-промислової школи, що діяла при міському музеї художнього промислу (нині – Львівський державний коледж декоративного і ужиткового мистецтва ім. Івана Труша)
- 140** років тому (1879) закладено парк Кілінського у Львові (нині – Стрийський парк), який на початку ХХ ст. був визнаний одним із найкрасивіших парків Європи
- 135** років (1884) з часу створення у Львові товариства українських ремісників, промисловців і купців «Зоря»
- 130** років (1889) з часу заснування істориком І. Шараневичем Музею Ставропігійського інституту у Львові на основі археологічно-бібліографічної виставки 1888-1889, присвяченої 900-річчю хрещення Русі
- 130** років від дня народження Теодора (Федора) Черника (1894-1918), військового діяча, одного з організаторів «київських» січових стрільців, сотника армії УНР
- 130** років (1894) з початку видання І. Франком літературно-художнього та громадсько-політичного журналу «Житє і слово»
- 120** років (1899) з часу заснування у Львові з ініціативи Михайла Грушевського акційного товариства «Українсько-Руська видавнича спілка»
- 110** років тому (1909) засновано Товариство українських правників у Львові

- 105** років від дня народження Марії Кос (1914-1934), діячки українського національно-визвольного руху, вихованки Пласту, провідника ОУН
- 100 років (1919) з часу заснування у Львові малої семінарії св. Йософата**
- 90** років (1929) з часу створення з ініціативи д-ра М. Панчишина Українського гігієнічного товариства
- 90** років (1929) з часу виходу у світ щомісячника «Літопис Червоної Калини»
- 90** років (1929) першого відзначення свята матері в Галичині
- 80** років (1939) з початку масового терору НКВС у Львові
- 80** років (1939) з часу створення на базі медичного факультету Львівського університету медичного інституту (нині – Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького)
- 80** років (1939) з часу заснування бібліотеки Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького
- 80** років тому (1939) на базі Академії ветмедицини, створеної в 1896 р. з Львівської школи, відкрито Львівський ветінститут (нині – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Степана Гжицького)
- 80** років (1939) з часу створення Львівського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Юрія Дрогобича
- 80** років (1939) з часу заснування бібліотеки Львівської комерційної академії
- 30** років (1989) з часу заснування товариства «Лемківщина» у Львові

ДЕРЖАВНІ СВЯТА І ПАМ'ЯТНІ ДНІ

Січень

- 12** День українського політв'язня
- 22** День Соборності України
- 29** День пам'яті героїв Крут (1918)

Лютий

- 15** День вшанування учасників бойових дій на території інших держав
- 20** День Героїв Небесної Сотні
- 21** Міжнародний день рідної мови

Березень

- 9-10** Шевченківські дні
- 14** День українського добровольця
- 26** День Національної гвардії України
- 27** Міжнародний день театру

Квітень

- 11** Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів
- 18** День пам'яток історії та культури
- 23** Всесвітній день книги й авторського права
- 26** День Чорнобильської трагедії (1986)
- Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф

Травень

- 4** День міста Львова (*перша субота місяця*)
- 8** День пам'яті та примирення
- 12** День матері (*друга неділя місяця*)
- 15** Міжнародний день сім'ї
- 18** Міжнародний день музеїв
- День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу (1944)

- День науки в Україні (*третя субота місяця*)
- День Європи в Україні (*третя субота місяця*)
- 24** День слов'янської писемності і культури
- 26** Свято героїв у Львові (*четверта неділя місяця*)

Червень

- 1** Міжнародний день захисту дітей
- 4** Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії
- 5** Всесвітній день охорони довкілля
- 22** День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 28** **День Конституції України**
- 30** День молоді (*остання неділя місяця*)

Липень

- 7** День Військово-Морських Сил Збройних Сил України (*перша неділя місяця*)
- 8** Український день родини
- 16** День проголошення декларації про державний суверенітет України
- 28** День Хрещення Київської Русі-України

Серпень

- 23** День Державного прапора України
- 24** **День Незалежності України**

Вересень

- 1** День знань
- 14** День українського кіно (*друга субота місяця*)
- День фізичної культури і спорту (*друга субота місяця*)
- 21** День миру в Україні
- 30** Всеукраїнський день бібліотек

Жовтень

- 1** Міжнародний день музики
- 6** День працівників освіти (*перша неділя місяця*)
- 14** **День захисника України**
- Свято створення УПА
- Свято української зброї
- День українського козацтва

Листопад

- 1** Утворено Західноукраїнську Народну Республіку
- 9** День української писемності та мови
- Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
- 16** Міжнародний день толерантності
- 21** День Гідності та Свободи
- 23** День пам'яті жертв голодоморів (*четверта субота місяця*)
- 25** Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок

Грудень

- 1** Всеукраїнський референдум на підтвердження Акта проголошення Незалежності України (1991)
- Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- 3** Міжнародний день людей з інвалідністю
- 5** Міжнародний день волонтерів
- 6** День Збройних Сил України
- 8** День благодійництва (*друга неділя місяця*)
- 10** Міжнародний день захисту прав людини